

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egybeitt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny fűlvétetik 's pontosan közöltetik.

FOGLALAT: Magyar- és Erdélyország (kinevezés 's előléptetések; névmagyarítás; Szökött katona a budai szinkörben, Pestváros részről újabb követutasítások; Országgyűlés közlemény: a 143. és 144. főrendi ülés részleteinek vége az országgyűlés évenkénti tartatása iránt, a mondott legkisebb beszédek 's nyilatkozatok rajzával; 194d. ker. üléseb. a komárommegyei petíció; 147. és 148d. frdi ülésb. a városrendezés ügye majd végig átvizsgálva; 195. és 196d. ker. ülésb. a vallás iránt érkezett kir. leirat a majd legidősb. követ előterjesztésével; szatmármegyei közgyűlés fontos eredményei többi közt a közzállati terhek közös viselése elfogadva 's egyéb követutasítások; Szepesmegyei követutasítások.)

Spanyolország (Kölesönajánlat; az ostromállapot megszűntetve, új lap, Chinávali viszony 'sa.)
Portugália (Almeida meghódol.)
Anglia (O'Connell fölött az ítélethozás ismét elhalasztatik; különös esküszöki eljárás.)
Franciaország (A' követkamrában a magány-börtöndrendszer fogadtatott el; hatú zendülés 's tef.)
Görögország (Miniszter-tanács az ország hatóságához örömmel nyilatkozást bocsát.)
Törökország (Az arnauta kihágások igazolása; egy egész görög község protestánsá lesz 's egy porosz család törökké.)
Moldva és Olahország (új miniszter-elnök-választás)
Orosz és Lengyelország (a' birodalmi tanács új nemesi törvény-kidolgozással foglalat.)
Schweiz (Wallisban nyugtalankodások.)
Ertesítő.

Magyarország és Erdély

Őcs. 's ap. kir. fels. a' sopronyi társas káptalanban éneklő-kanonokká Tauber Ferenczet ugyanazon káptalan örkanonokát; erre Muich József nyulási plébános; utolsó kanonokságra Gruber Ferenczet a' győ. i. növend-ékpap-intézet lelki igazgatóját kinevezni; a' nagyváradi görög kath. káptalanb. éneklőkanonokságot Pack János örkanonokra; ezét Dobra Sándor iskolai kanonokra; imezét Alexi János kancellárkanonokra ruházni; Laitner Ferenczet Soprony sz. kir. város tanácsosát nagyobb arany érdempénzzel jutalmazni; Pászthory Józsefet a' fumei kormány fogalmazó gyakoronokát tiszteletbeli fogalmazóvá kinevezni, widowgradi b. Rukavina György es. kir. altábornagyot magyar báróságra díjmenten emelni; Simunich Boldizsár tábornokot és Simunich Máté alvezredes szinté díjmenten magyar nemességgel, végre b. Obenaus Ferencz és Ferdinand testvéreket magyar nemesség- és bárósággal megajándékozni méltóztatott.
Zimonyhan Guggenberger János második áruvizsgáló f. é. apr. 25kén meghalt.

Őcs. 's ap. kir. fels. Weisz András a' m. kir. udvari Kincstár kiadó hivatalánál írnök, 's testvére Weisz Károly a' Reusz Henrik herczeg nevét viselő huszár ezred-nélalhadnagy 'vezetéknevének' Fehéry-re változtatását legkegy. megengedni méltóztatott. (Ezen testvérek névmagyarítása iránt f. évi Jelenkorunk 37dik számabeli hí-hás iktatástígy szükséges megigazítani.)

A' pesti nemzeti casino június 2dikán délelőtti 10 órákor tartandja idei nyári közgyűlést, melyre a' t. cz. részvényesek minél számosabban megenni kéretnek.

Pénteken maj. 24kén Budán a' horvátkeri szinkörben pesti műkedvelők által 's az énekiskolai növendékek közremunkáltával adatni fog a' budai dologház és énekiskola javára bérszünetben „SZÖKÖTT KATONA“ népszínmű 3 felv. Szígligetitől.

Pest, majus 21kén szab. kir. Pest város tanácsa és választott polgársága 1844. évi majus 18án tartott közgyűléséből pótlólag oda utasítá országgyűlési követeit, hogy midőn a' szab. kir. városok rendezése a' m. főrendi 2od üzenet következtiben szőnyegre kerülend, továbbá is iparkodjanak előbbi utasításaikhoz ragaszkodólag az azokban kifejtett elveket létesíteni; mennyiben pedig egy, vagy más kérdésre nézve többséget nem nyerhetnének, a' két tábla különböző javaslati közül azt pártolják, melynek elvei, utasításukat inkább közelitendik. Továbbá nevezeteb kérdésekre nézve, millyenek: a' polgári és választói képesség, rendőrség, közigazgatás, ha netán a' RR. előbbi üzeneteikhez ragaszkodnának, Pest városára nézve terjedelménél, népességénél 's egyéb viszonyainál, fogva külön kivételes törvényt sürgessenek alkotni, hasonló az urbéri törvényben a' bánságra 's kapcsolts részekre nézve előforduló cikkelyekhez; nehogy azon nagy különbségnél fogva, melly Pest és a' többi sz. kir. város között fenforog, vagy Pest város szenvedjen rövidséget, vagy a' többiek, vagy általában mindnyájan tovább is törvényes intézkedés nélkül maradjanak. „A' királyi főfelügyelőt" illetőleg az előbbi utasítás oda módosított: miszerint követ urak a' m. főrk által üzenetükben javasolt, jily hivatalnak törvény általi rendszerítettését minden alkalommal ellenezzék. Egyébiránt Pest város az izraeliták általános emancipációját mindaddig, míg kereskedésünk, míg a' szab. kir. városok és hazánk sok millió egyéb lakosai jogai rendezve bővitve, 's megállapítva nem lesznek, pártolni nem hajlandó. —

Országgyűlési közlemény.

(A' 143. és 144. főrdi ülés részleteinek vége.) Az előbbi szónok nézetei többek által gyamolítottván, az országgyűlés elrendezése előtt, azaz mielőtt annak mechanismusa változtatva nem lesz, a' mindenévi diaetát inkább károsnak mint hasznosnak tarták. Ezt leginkább egy gróf és főispáni helyettes körülményesen kifejté, megmutatván, hogy mostani körülményinkben négy hónap alatt eredményhez jutni teljes lehellenség. Rövidebb országgyűlések főbb akadályau az utasításokat tekinté, noha az átalakulás szakában nem lehet más garantíja a' nemzetnek, mint épen az utasítás. Nézzük csak a' mostani országgyűlést, melly már szinte egy esztendőig folyt, van é egy tárgy befejezve? Nálunk a' municipális élet szüntelenül működik; más országokban épen ennek hijánya miatt szükségesek a' mindenévi országgyűlések. Angliának teljesen elrendezett parlamentje van, de municipiuma nincs; nálunk ez épen ellenkezőleg áll; ott az igazságszolgáltatás nem gátolatik a' parlament összeülése által, nálunk ez nagy részben az országgyűlés alatt megakad. Ehez járulnak még a' követválasztás, visszahívás és az utasítások adásánál előfordulni szokott agitatók, melly ezentul a' városokra is átmenend. Most olly fontos kérdések állnak előttünk, mellyektől az ország jövődjé függ: számba veendő a' tömérdek pénz is, melly a' korteskedésre fog pazaroltatni. 'stb. Egy gr. és főispán mindezek ellenében azon argumentummal élt, ha a' nemzet azon belátásra jutott, hogy a' mindenévi országgyűlés szükséges, rendezni is fogja azt úgy, hogy lehetséges és eredménydús legyen. Hogy az eszme nem főr egészen alkotványunk mostani állásához, igaz, de épen ennek jobbra változtatása a' törvényhozás főbb feladata. Hisz a' nemesség megadóztatása sem feg meg az alkotvány szellemével, 's ime — munkálkodik ebben egy országos választmány, 's adja isten, hogy sikerrel munkálkodik. Megszünendik minden évi országgyűléssel a' sok haszontalan cerimonia 's jobban haladandak majd a' tárgyak, ha ideje már előre el lesz határozva. A' mindenévi választásokat szőket is ellenzi, 's azért felszólítandóknak véli a' t. RRket: indítványozanak olly törvényt, mellynek következtiben a' követválasztás 3 vagy 5 évre legyen elhatározva. Itt a' fenséges elnök figyelmezteté a' gyülekezetet, hogy mellőzve minden eltérést, két pont mindenek előtt volna elintézendő. Első a' definitio, minthogy a' RR. csak mindenévi országgyűlést javasolnak; de különbség van mindenévi összejövetel és mindenévi követválasztás közt. Így például Angliában minden évben gyűl össze a' parlament, de a' választások csak minden 7ik évre határozatvák. Második pont volna az orsz. gyűlés elrendezése, mellynek szükségét senki sem tagadja. Itt már most az lenne a' kérdés: elhatározatassék é előbb az orsz. gyűlésnek minden évbeni tartása, vagy teendők é előbb azon előkészületek, mellyek ezen mindenévi diaetát lehetőségeké tegyék? Erre volna talán szorítandó mindenek előtt a' tanácskozás. Most egy báró a' mindenévi diaetát pártolván, jó kedvvel, ugymond, sokkal többet végezhetni néhány hét alatt, mint a' mostani rendszer mellett szintannyi hónapig. Isten hat nap alatt teremté a' világot. A' hosszas diaeták főokául a' kormányt hozá fel, a' követelt systemát, Romát és Pétervárt nem a' legmérsékeltbb modorban említvén. Ha mind ez megváltozik, majd nem váltand e' tábla annyí üzenetet 's hamarabb érkezendnek a' resolútiók. Ezután az utasítási rendszer ellen kielvén, míg teljes bizodalommal felruházott szabad követ nem lesz, hanem minden szóért felelős rabszolga, addig gyors és hathatós eredményeket nem várhatunk. Miután az általános coordinatio most rögtön nem lehetséges, ideiglenes rendszabályokat ohajt, például hogy köteles legyen a' kormány a' fölterjesztett törvénytsanctonálni, hogy a' kir. tábla maradjon otthon 's a' főtiszt. urak az oltárnál. Így majd semmi hátramaradás nem leszen. Egy báró jeles előadásában, mellyben a' mostani országgyűlések főbb akadályit élethü képen rajzolá, 's mindenévi diaetát, de 3 vagy 5 éves választásokat kívánt, a' RR. eszméjét pártolta, de mindenekelőtt arról vélte szükségesnek a' gondoskodást, hogy az létesítendő is létesíték. Szinte csak röviden érinthetjük egy püspök tudományos előadását. Mire egy másik püspök megmutatá, hogy a' 3 évet, tehát az országgyűlésnek

törvényes és rendes határidejét, nemcsak az újabb törvények, hanem a' régiek is kétségtelessé teszik, jelesen az 1656: 49 t. cz. ezt mondja: generalium regni conventuum articulis terminus est triennium. Az országgyűlésnek tehát három év előtt közszükség esetében összehívása csak kivételnek tekintendő; ennél fogva nem áll egészen az, mi a' javasolt felírásban mondatik: midőn az országgyűlésnek évenként tartatását kívánjuk, semmi ollyast nem kívánunk, mi törvényink szavaiban és szellemében nem volna gyökerezve; mert a' kivétel nem szabály, 's ha az évenkénti országgyűlések a' jelenleg fenálló törvényekben olly módon, mint állítatik, gyökereznek, akkor azok iránti új törvényjavaslat fölösleges. Azt reménylik a' tek. RR. hogy az évenkénti országgyűlések hazánk jóllétét 's boldogságát legmagasb fokra emelendik. Azonban nem mindig azon haza legboldogabb, mellynek leggyakoribb országgyűlése és legtöbb törvénye van. Plurimae leges pessima Republica, mondja Tacitus. És ha hazai történetünk évrájjára visszapillantok, a' gyakori, a' folytonos országgyűlések tartását a' haza boldogsága csalthatlan mérlegének nem tekinthetem; mert kérdem: nem volt é hazánk a' bús emlékezteti Mohács vészteljes napjai előtt legrosszabb állapotban? pedig azon korszakban évenként 's folyvást országgyűlések tartattak, mint ezt az 1526: 26. törv. cz. bizonyítja: Quoniam autem propter continuas Diatarum celebrationes pauperes nobiles adeo exhausti sunt, ut eorum multi propter nimias expensas bona sua impignorando in perpetuum devenerint rusticitatem; ideo statutum est: ut a modo deinceps non nisi magna ingruente necessitate extra solitum Dietae terminum ad conveniendum in unum cogantur. Ezen t. czikk csak négy hónappal hozottat a' vészteljes mohácsi ütközet előtt. De ezen szomorú évszak és a' következő idők emléket mellőzve, csak a' jelenkorra vonatkozólag, kérdem: vajjon hazánk jelen viszonyait, az országgyűlésnek még el nem rendezett helyzetét 's a' t. hatóságok szellemét kellő figyelembe véve, leend é az évenkénti országgyűléseknek hazánk boldogító azon eredménye, melly a' javasolt felírásban dús ecsetteli festetik, vagy nem gerjeszt é inkább némi aggodalmat azon gondolat: vajjon időjártával az évenkénti országgyűlések nem fognak é olly testületé alakulni, melly a' törv. hozás kellő határit tullepve, hatását a' közigazgatás, az administratio minden ágaira, főképp petíciók következtiben kiterjesztendi, 's minden más hatalmat összpontosítván és magának alárendelvén, az illető hatóságok alkotványos működését megsemmisítendi 's ősi alkotványunkat sarkalapjaiban megrendítendi? Több más előadás után egy gróf kedélyes beszédének lényeges tartalma következik: A' mik eddigelé e' tárgyban elmondattak, azok csekély vélekedésem szerint olly gyenge, olly bágyadt argumentumok voltak, hogy részemről megvalom, nem csudálkozhatom eléggé még olly férfiak részéről is olly argumentumokat hallani, kiktől én magasbakat vártam volna és várok ezentul. Nem akarok én ez által legkevésbbé is sértő lenni, mert ha egy részről az eddig előadott argumentumok igen gyenge és bágyadt voltát meg is fogom mutatni, más részről igen átlátom, hogy a' dolog sok és okos emberek előtt olly színben állhat. 'S ennek eszközlésire legyenek cs. kir. Főhge igen tisztelt elnökünk és a' m. főRR. kegyesek nekem megengedni, hogy egy kis indiscretiót kövessék el, 's némelyeket, mik a' culissák mögött történnék, mint azok előttem feltűnnek, itt elősoroljak, hogy t. i. miért van itt sok embernek az országgyűléseken egyáltalában szinte valami nauseaja (csömöre) 's hogy azt, miért hozzuk elő még többször, holott elég keservesen esik sok érdemes embernek, ki ugyszólván kinpadra vonatik a' minden három évbeni országgyűlés tartással 's épen ezen helyzetben van a' kormány is. Mindenek előtt átmegegyek azon okokra, mellyeket elősoroltatni hallottam 's azután bátor leszek előadni, mikép tünik sok ember előtt az országgyűlések még többszöri tartása valami rémképben elő, mellyet a' mennyire lehet, szeretne az ember inkább ritkítani, mint minek psychologiai oka van, szaporítani; és épen azon okok azok, mellyekből 's vajmi könnyen megbocsáthatólag származik a' többszöri tanácskozásoktól idegenkedés 's mellyekből indulva fakadtak ki sokan a' tegnapi hallott indokokra. Többek közt azt hallottam, hogy a' minden évi országgyűlés haszna csak

szatasítok magamtól, bizonyos helyen azt gondolják, hogy ez a pártok szelleme. És ez oka annak, hogy olly dolgok, mellyek magunk közt alkotványos életünkben csekélységeknek látszanak, másutt óriási alakban mutatkoznak. Ha tehát azt akarjuk elérni, hogy országgyűlés minden évben tartassék, mutassuk meg azt is, hogy rendet tartani tudunk, és hol tökéletes szabadság létezik, reám nézve nem hatnak ilyen mondások, de vannak emberek, kikre hatnak, kiknek körülményei olyanok, hogy bizony, valljuk meg, nekik coquettirozniok kell egyvel is mással is és ezeknek azon discussio, hol mindig lakonikok kell, nem fog tetszeni. Nem akarok tovább szólni; ki érteni akar, érteni fog. Ezeket előre bocsátván, megvallom, sajnálom hogy a t. RR. üzenete olly formában jött hozzánk, hogy okot is adhatott azt mondani: itt mindenévi országgyűlés és mindenévi követválasztás synonymon; mert ha ez, akkor megvallom, mégis jobban szeretem a mai zavart, mint minden évben országgyűlést, ha t. i. ezt csak úgy lehetne megvásárolni, hogy minden évben követválasztás is történjék. Mert ismét, sértés nélkül legyen mondva, Magyarországon sok eszes ember van, de gyakorlati ember azt tartom, nincsen ország, hol kevesebb volna mint itt. Már ha olly kevés a gyakorlati, politikai intelligentiával bíró egyed, tudásokban sem bővelkedünk olly igen nagyon, hogy azokat nem tudók megolvasni ha az időt csak egymás elleni agitatoria fordítjuk, és ez megtörténik minden évben és a pártok mindig egymás ellen állanak, úgy hogy minden embernek eszébe csak a pártérdek forog és a haza ügye háttérbe vonul: akkor én az évenkénti országgyűlés tartását, noha különben a lehető legnagyobb jónak tartom, olly drágán nem szeretném megvásárolni. Azért azon bölcs megkülönböztetés szerint, mellyet fenség és mélyen tisztelt elnökünk felhozott, mikép föl kellene szólítani a t. RR. et azon hozzáadással, hogy mi ugyan megegyezünk az országgyűlés évenkénti tartásában, de hogy a választások maradjanak három évről három évre mint most, én is a RR. üzenetéhez járulok. Van még egy, a t. RR. üzenetében ez az a Pesten tartandó országgyűlés. Én részemről azt hiszem, tanácskozni kell a lehető legnagyobb szabadsággal, minden erőszaktétel nélkül; de morális erőszak is van. A kényelmes tanácskozás is szükséges; már pedig mármarosí vagy krassói embertől lehet é méltányosan követelni, hogy minden évben Pozsonyba jöjjen? Ez valóban nagy nehézség volna az évenként tartandó országgyűlések ellen, és így természet szerint egyenesen Pestre gondolnám az országgyűlést tétetni. Ez tehát erre nézve conditio sine qua non, és én itt egyszer bátor voltam e tekintetben már kifejteti véleményemet és nézetemet, melly fájdalom, csak egy két barátomnál talált viszhangra. Én ugyanis mindig az ellen voltam, hogy az országgyűlési lakásokat itt Pozsonyban a nemzet fizesse; de sokan úgy vélik, hogy nagy igaztalanság fesszik abban, mert hogyan lehetne az idevaló házakat használni engedni? De ezek nem jól vették fel, mert itt nem az a kérdés, hogy fizetni kell, hanem hogy ki fizessen? Természet szerint ő felsége jogában van Aradra, Sopronyra, Fehérvárra vinni az országgyűlést, és ekkor természet szerint, ha az országgyűlés ő fels. fölkezt személyének kényelme végett tartatik itt, azt hiszem más cassából mint a nemzet zsebéből kell fizetni az országgyűlési lakásokat, mert a méltányossággal megegyeztetni nem tudom, hogy például a mármarosi ember, ki nagy ügyvel bajjal felmászik Pozsonyba, azon kellemt, hogy itt van az ország határa szélén, még fizessen is; azonban ha az ország közepén van az országgyűlés, méltányossággal lehet kívánni, hogy a nemzet fizesse az országgyűlési szállásokat. Azért méltóztassanak minden évben rendes és minden erőtetés morális kényszerítés nélküli országgyűlést kívánni, s ha lehet Pesten, ez alázatos véleményem.

A nm. förr. a' 147. és 148dik ülésekben a városok elrendezésén majd egészen keresztül mentek 's a VII. részből már az országgy. szavazatról is befejezik hosszús és szövvényes tanácskozásikat, mellyek pótlását a' sok tárgyhalmaz csupán jövő lapunkban engedheti meg.

A' 194d. ker. ülésb. maj. 13án elnökök: Lónyay, Bereg; Cseh, Szerém; naplóvivő: Majláth; tárgy: a' felveendő tárgyak sorozatának meghatározása. Ülés kezdetével az elnökség bemutatá a' komárommegyei nemességnek legközelebbi tisztújításkor szenvedett sérelemorvoslása végett 2686 egyed által aláírt folyamodását 's ezt a' petitionalis választmányának véleményzés végett átadatni kérte. E' jelentés után a' RR. másfél órai vitaközébe kerültek e' kérdésnél: „felolvastassék e' a' folyamodás mindjárt, vagy olvasatlanul adassék át a' választmányának? B. megye követe indítványára többen mindjárt felolvastatni kívánták; mert elvileg áll, mit a'

RR. intézkedési tárgygyá tesznek, mielőtt rendelkezé- nek rola, szükséges tartalmáról tudomást szereznők 's mivel a' folyamodás csak az elnöknek adatik, mielőtt felolvastatnék, nem tudhatni tartalmát, pedig meglehet, hogy ezt tüstint tárgyalás alá kell venni, 's róla intézkedni; nem tudhatni: vajjon nem kérik é, hogy ne adassék ki a' választmányának? vajjon nincs é kifogás téve a' választmányi tagok ellen? több mellőzhetlen körülmény foglaltathatik benne. De a' természet maga, 's méltányosság és gyakorlat tekintetéből is felkell aztolvasni, 's különös tünemény volna ellenzeni v. czáfolni ollyas mit, miről tudomásuk nincsen. Tekintve a' gyakorlatot, felolvastattak már eddig is beadás alkalmakor a' fejmegyei, turmezei, zombor-városi, az izraelita diplomaticusok és Korherr egyes egyedei folyamodásai, olvasassék fel tehát ez is, de annak lényegébe nem bocsátkozván, adassék át az illető választmányának. A' többség épen ezen országgyűlési gyakorlatból indulva, kívánta olvasatlanul átadni a' választmányának, mert, ugymond, már ez országgyűlésen is különféle volt a' gyakorlat. Elején beadatván a' fejmegyei kérelem, az a' ker. ülésben nemcsak felolvastatott, hanem tárgyalatott egyszersmind; később választmány nevezetett ki, mellynek felolvastatott adattak a' folyamodások. Itt tehát bizonyos rendszert kell követni, ha épségben kívánják tartatni a' most tisztába hozott, annyira becsült 's féltékenyül őrzött petitionalis jogot; ha e' helyen surlódásokat, keserőségeket nem akarnak élesíteni; ha nem akarják e' teremtet pártok küzdeztérévé, v. szennyek rakhelyévé tenni. Rendszeresítésre nézve pedig első lépés annak választmányhozi kiadása, ezt hát következetesség tekintetéből is olvasatlanul kell áttenni. Végre az ügyet szavazás dönthette csak el, mellynek következtében a' választmányának viszzaható erőt tulajdonító megyék követei nyertek többséget 's a' folyamodás olvasatlanul adatott át a' választmányának. A' kisebbségben maradt megyék: Ung, Szabolcs, Gömör, Borsod, Torna, Bihar, Mármaros, Csongrád, Békés, Csanád, Arad, Temes, Torontál, Pozsony, Nyitra, Hont, Zólyom 's Tolna. A' felveendő tárgyak sorozatául egyhangulag a' vallás és fölfüggesztett kérdések tűzettek ki.

195. és 196d. ker. ülésekben maj. 14. és 15kén elnök: Lónyay Menyhért helyett Uray Pál; jegyző: Sz. királyi; tárgy: a' vallás iránt leérkezett kir. leirat, mellynek felolvastatása után az annyira komoly 's érdekes, de még eredményre nem jutott gyűléseket a' követei majd legöregebbike kezdé meg. Beszédének általános tartalma imez: „A' hely, mellyen állasz, szent! e' szavakat hallá egykor az előtte égett, de meg nem ezen méstüldött csipkebokorbul hangzani a' zsidók hajdani törvényhozója. Ezen szavak felséges jelentését é hatályos lélet soha sem éreztem mélyebben, mint jelen ünneplés pillanatban és helyen. Hallám az elnöki jelentésből, hogy napi rendre kitűzve a' vallás dolga van. Hallám felolvastatni az említett tárgyan f. évi mart. 25ről kiadott kir. kegy. választ 's körültekintve látom, hogy a' törv. hozás helyén 's a' nemzet képviselőji diszes sorában állok és szólok; ezeknél fogvást azon ünneplés szót hangzik szívemben „a' hely, mellyen állasz, szent! A' természet legirtózatóbb tüneményei: a' földindulások, tűzokádó hegyek, orkárok, pestis 'stef. borzasztó eseményeket állítanak ugyan elő, de hosszabb időnkig, ottan ottan megszűnnek 's illetőleg kevés részeit zaklatják a' földgömbnek, de a' vallás ürügye alatti türelmetlenség — ezen cherub palástba öltözött szörnyeteg — minden századon keresztül, 's a' föld minden részein egyaránt és folyton üzi gyászok működésit. 'S miéért van ez? azért: mert az emberek összezavarták a' vallást a' theológiával, 's a' vallás helyett theológiát tanulnak éstanítanak. A' keresztény vallás fels. alkotója vallást, nem pedig theológiát tanított, slerontván azon közfalakat, mellyeket önkény és babona vont az emberek közt, azon vallás alapjává mellyet tanított 's melly alapon mint kősziklán építette fel közönséges anyaszentegyházát — a' szabadságot — isten-előtti egyenlőséget és az atyafiu szeretetet. Oh! de ez nem tartott sokáig, mert alig ment vissza mennybe, alig mult ki egy két nemzedék, mindjárt át kezdett alakulni 's majd egészen át is alakult a' vallás theológiává. A' fejdelmek theologusok, a' theologusok pedig fejdelmek lettek. Száz meg száz felekezet támadt, mellyek közül egyedül igaz hiten levőnek mind egyik csak magát tartotta, minden más felekezetet pedig eretneknek bélyegezve, a' mennyország és üdvösség kulcsait önkényesen kezeibe ragadva, másokat onnan kizárt 's poklokra taszított; sőt, a' mint egyik hatalmas volt a' másiknál, azzal — üldözésének pallosa és égő máglyái által még e' földön megkezdé köstoltatni a' pokol kínjait. Nincs ország, nemzet vagy vallásbeli felekezet Európában — ha legfőlebb a' jámbor quakke-

reket vesszük ki — melly vallásbeli türelmetlenségével magát és évkönyveit be nem szennyezte volna, 's mindannyiszor mikor azt cselekvé, nem az igazság, hanem a' hatalom volt győző ok. Azonban minden kül ország, nemzet és vallásbeli felekezet mossa le azon szennyet, ha tudja! 's orvosolja belbajait. Én egyiknek hibáját sem mentem, sőt azokat, tőlök egyiránt undorodva, roszalom és szólok csak azokról, mik hazámban történtek. Itt áttért szónok a' vallásbeli sérelemek történelmi előadására, mellyeket időrvídség ésszűkhely miatt nem közölhetünk, nem levén különben is tisztelt olvasóink előtt azok ismérelenek, fejtegeté a' legujabb időkig, 's bővebben magyarázatá a' leiratot, mellynek megfajtó Oedypusza nem igen akadand, 's e' homályosság is alkalmasint szándékos azért: hogy jövendőben a' hozandó törvényt annál többfélekép lehessen magyaráztatni; végre a' julius 5. és martius 25diki resolútiók egymással össze is ütköznek. Ugyanis a' julius 5diki resolútióban azon fejdelmi nyilatkozás, hogy ő fels. arról, miszerint a' kérdéses gyermekek mindenkor atyjok vallásában neveltesse, nem idegen, a' mart. 25ki resolútióban teljesen visszahuzatik, 's nyilván és pedig háromszori isméltéssel kimondatik, hogy ő fels. e' tárgyan semmi kényszerítő vagy is parancsoló törvényhozáshoz nem járuland; továbbá az utóbbi resolútió azt mondja: hogy a' kérdéses gyermekek neveltetése egyedül é kirekesztőleg a' szülék egyezkedésükre bizassék; az egyezkedések teljesítése, vagy felbontása azonban szabad akaratjokra hagyassék, 's azok teljesítésére sem kormányi sem törvényes uton soha ne kényszeríttessenek. Ezen mód is összeütkezik az előbb javaslattal, csak hogy ennél külsőkép szelidebbnek látszik; jól kell azonban reá figyelmezní hogy egyikbe vagy másikba meg ne botoljunk, mert az utóbbi resolútióban három helyütt mondatván ki határozottan az: hogy ő fels. e' részben parancsoló törvényt hozatni nem enged — azon utóbbi resolútió arról, hogy akkor, ha a' felek meg nem egyeznek, vagy az egyezséget fölbontják, vagy közülök egyik vagy másik vagy mind ketten meghalnak, mi történjék, legkevesebbé sem rendelkezik. Így itt azon ellenvetést teheti valaki, hogy fenőbbi észrevételem nem áll, mert kezünkben van a' toll és a' kezdeményi jog; fogjuk meg 's vegyük úgy, hogy ő felsége még most se huzta vissza előbbi nyilatkozatát, miszerint arról, hogy a' v e g y e s h á z a s s á g o k b ó l született gyermekek mindenkor atyjok vallásában neveltesse, nem idegen; 's t e g y ü k e z t t ö r v é n y j a v a s l a t u n k b a n a l a p n a k, azon tul pedig tegyük oda kivétel gyanánt a' szülei egyezkedések 's azok felbontásának s z a b a d o n h a g y a t a s á t; végre tegyük oda azt is, hogy ha az egység fölbontatik, vagy az apa meghal, a' gyermekek atyjok vallását követni tartozzanak. De ezen ellenvetés nem áll 's én annak eredményeitől igen fádom; mert miután (mit mindig ismételnem kell) ki van mondva az utóbbi resolútióban, hogy ő fels. parancsoló törvényt hozatni nem enged, ha a' törvényt a' fenőbb irt módon szerkesztenők, könnyen azt felelendik reá, hogy helyben nem hagyják; de még ez semmi sem volna, hanem azt is kaphatjuk igen könnyen feleletül, hogy ő felsége a' parancsoló törvényhez továbbá sem járulván, azzal mi is végkép hagyjunk fel, mennyiben pedig a' szülei egyezkedés törvénybe iktatásához 's alkalmaztatól is fejtegetéséhez, bár föltételeken már részünkről is járultunk, és így attól többé el sem távozhatunk, annak eszméjét tovább is megtartva a' törvényben, rendelkezünk tovább, mit fogunk akkor csinálni? azt, hogy b e l é m á s z v á n a' bajba, abból többé tisztességesen ki nem vergődhetünk, minden esetre pedig, mindeddig erős lábon álló t. j a v a s l a t u n k a t i n g a d o z ó v á m a g u n k t e s s z ü k. Igen nagy homályt és bajt okozó körülmény az is, hogy a' szülei egyezkedési készítés idejének meghatározását is nagy sötétség fűdi. Az első resolútióban azon kifejezés f o r d u l e l ő, hogy: „sponsi“, ezt értjük, hogy sponsi jegybenjártok tevé, az első resolútió a' házasság előtti időt érti; de már a' második resolútióban ezen kifejezések fordulván elő „matrimonia t a l i a c o n t r a h e n t e s“ és „partibus mixta connubia ineuntibus“ ki fogja megmagyarázni, hogy azon kifejezések házasság e l ő t t i v a g y u t á n i d ő t e s z n e k é? sőt ki áll jót azért: nem fogják é azon kifejezéseket még oda is magyarázni: hogy a' házasság-előtti egyezkedés ugyan érvénytelen, de a' házasság-utáni, kivált ha az már részint teljesedésbe hajtani is elkezdett, érvényes. Mind ezt most nem tudjuk, de később önkényes magyarázatu resolútiókkal majd elrántják a' függönyt szeméink elől, továbbá: bár némelylek előtt talán csekélységnek lássék, nem mellőzhetem el azt is megjegyezni, hogy az első resolútióban ezen kifejezés fordul elő „e lege receptis christianae fidei confessionibus“ és így! ott a' katholika és egyéb v a l l á s o k a'

„christianae fidei confessiones“ nevezet alatt egyenlőn és egyiránt befoglaltatnak. De az utóbbi resolútióban már az mondatik: hogy „catholicae aliarumque lege receptorum religionum“ s így a' katholika és egyéb vallások közt világos különbség tétetik, illy különbségtételek alatt pedig az evangélikusokra nézve (már hiában! elégszer tapasztaltuk) valami kétes baj rejlik. Az is mondatik az utóbbi resolútióban: hogy talis in eatur via, quae principiis catholicae aliarumque lege receptorum religionum vel consentanea sit, vel saltem non praejudicet“ de bezzeg éppen azon ut föltalálása a' kérdések kérdése! — bár csak az, ki a' resolútiót olly homályos modorban szerkeszté, maga lett volna szives olly utat javasolni! Nem gondolhatni egyebet fölöle mint azt, hogy majd megfordítva is állani fog az, hogy a' katholika hit elveivel meg nem egyező vagy annak (állítólag) sérelmet okozó szülei egyezkedések nem állnak. Már pedig az 1790/1: 26. t. cz. ben nyilván kimondva levén az, hogy a' más vallásra átmenetel a' kath. hit elveivel ellenkezik; ebből természetesen az következik, hogy semmiféle katholikus nem fog köthetni olly egyességet, miszerint a' gyermekek kath. hiten kívül más bármely vallásban is nevelthessenek. A' protestansoknak ellenben az fog mondatni ('s mondatott is már) hogy halljátok! a' ti. vallástok tana senkit sem zár ki a' mennyországból, sőt egyenesen azt tanítja, hogy bármely más valláson levők is üdvözülhetnek, és így ha gyermekeitek más vallásban neveltetnek is, az vallástok elveivel nem ellenkezővén's azoknak sérelmet nem okozván, azáltalok köztöltött egyezkedések mind érvényesek — ennél fogva is tehát mindig csak a' protestansok fognak veszteni és fogyni. Azt is mondja az előbbi resolútió „hogy a' készített javaslatokban olly módrul kell gondoskodni, melly az ország lakosai közé a' vallásosság's erkölcsiség kárával becsuszott köz- és magányviszálkodásokat hathatósan elfojtsa“, már kérdelem: a' vallásosság és erkölcsiség romlására lehet é sikeresh, hatályosb módot találni, mint a' mi az utóbbi resolútióban van? A' magyarországi törvény azt mondja: „contractus contrahentibus legem ponit“, a' természet és a' nemzetek törvénye pedig azt mondja: „pacta sunt servanda“; ellenben az utóbbi resolútióban törvénnyel szándékoztatik felállítani azon elv, hogy egyezkedni szóval vagy írásban — és pedig a' legérdekesb tárgyról: a' vallásról — mindenkinek szabad és pedig aképp szabad, hogy azontul az egyezkedést bármikor felbonthatja, 's rajta sem a' törvény sem a' bíró fegyvere nem fog. Hasznára lesz é ez a' vallásosság's erkölcsiségnek? 's nem fogja é ezen mód demoralisálni a' nép et? 's nem ezernyi ezer veszély, czivakodások fognak é a' miatt az egymás által keservesen megcsalott házastársak közt keletkezni? 's ki lesz közöttük a' vigasztaló? 's ki orvoslandja a' megcsalásokból eredő kínos fájalmakat? 's nem lesz é több zavar az országban mint eddig volt? Az is javasolattatik az utóbbi resolútióban, hogy a' hozandó törvényt össze kell egyeztetni a' lelkiismeret teljes szabadságával. Már kérdelem: a' javasolt móddal, hogyan lesz fen tartva a' lelkiismeret szabadsága? hisz a' növeltendő gyermekeknek még sem vallásbeli fogalma sem lelki ismereti szabadsága nincsen. Az apa és anya pedig, ha jobbnak látja gyermekét nem a' maga, hanem más vallásban nevelni, lelkiismereti szabadságának gyakorlásával inkább menjen maga által azon jobbnak itélt vallásra. És így vége minden kérdésnek, 's a' gyermek-fölötti egyezkedésre sem leend szükség. Az olly apák v. anyák, kik nem azt cselekszik gyermekeik irányában, v. zsarnokok vagy hypocriták. De nem fogadhatni el az utóbbi resolútiót még azért is, mivel azon egyezkedési módnak törvénybe iktatásával a' protestansok elvei felfogattatnak 's olly mód és eszköz adatik kezükbe, melly vallásos elveikkel homlokegyenest ellenkezik. A' protestantismus fölve az: hogy vallást az emberben csak a' sziv meggyőződése okozhat és szülhet, 's a' protestantismus terjesztésére vezető más ut és eszköz nincs! Ha tehát még törvénnyel hivatik fel, sőt mintegy ingereltetik a' protestans, és arra hogy illy egyezkedések útján szaporítgani ügyekezzenek hitsorsosait, egy az: hogy vallása elveivel ellenkezőre ingereltetik, szólittatik fel a' t. hozás által; más pedig az: hogy senkisé megfelelhet arról, hogy a' protestantismus tiszta szellemét jól fel nem fogó némelly evangélikusok's még némelly értelmesh papjaink is az illy lélekhorogászási módokhoz nyulandnak 's a' miatt több zavar, veszekedés, család és botrány leend az országban mint eddig. A' házasságok közt is több lenne az egyezkedési mód behozatala miatt a' vizálkodások és házi czivakodásokra használandó eszköz, mód és fegyver. A' legboldogabb házasságokban is néhanéha felhők boronganak a' házi béke és csend egén, 's ha a' házasságok egymás közt összeczivódnak, 's ha kivált egyik

a' másikat valamely engedélyre szándékozik birni, a' legelső ellenfegyver is az lesz, mellyhez nyuland, hogy más különben a' közös gyermekek nevelése iránt kötött egyességet felbontandja, 's ebből az is meg fog történni, hogy a' szegény gyermek egy év alatt majd néha 3 vagy 4 féle iskolákba is fog áttalhurczoltatni, 's az illy házi csatákban v. e. g. r. e. többnyire az asszonyok lesznek győzedelmesek. Azon gyöngédebb körbe, mit szülei hatalomnak neveznek, sem a' közállománynak sem a' törvényhozásnak, sem pedig a' végrehajtó hatalomnak nem, vagy legalább igen nagy vigyázattal kell beavatkozni. A' szülei hatalom régibb minden pozitív vallásnál, régibb minden törvényhozásnál. A' természet adá a' szülei hatalmat a' szülőknek, arról törvényt hozni nemcsak fölösleg, hanem káros is; polgári külhatalomnak pedig legfőkébb is csak akkor lehet és kell a' szülők házi körébe bocsátkozni, ha azok gyermekeik nevelését vagy általánosan elmulasztják, vagy pedig erkölcstelenségre tanítgatják azokat. Végre az ugynevezett permissiv törvények soha sem jók; mert azok többek közt éppen azért, mivel határozatlanok, sokféle magyarázhatók, önkényre nyitnak utat, 's hasznot igen keveset, kárt ellenben sokat tesznek. A' rövid és határozottan parancsoló törvények legjobbak 's jelenleg is a' helyett hogy egy ingtag törvényt hozunk, jobb lesz inkább, ha az 1790/1: 26d. t. cz. mellett maradunk; ez legalább azt rendelvén, hogy ha az apa katholikus, minden gyermek katholikus lenni tartozik. A' katholikusra nézve határozott 's nem feltételes, a' resolútióbeli javaslat elfogadásával pedig még a' katholikusok állapotja is habzásra jut. Vélekedésem szerint tehát a' mart. 25ki resolútiót sem lehetvén elfogadni, jónak itélném az el nem fogadás okait egy újabb felírásban gyökeresen kifejtetni, 's ő felségének följelenteni, hogy fölterjesztett előbbi t. javaslatunk mellett általánosan megmaradván, azt kegyelmesen megerősíteni méltóztassék. Mi a' mart. 25ki resolútióban foglalt azon valóban fejedelmi nyilatkozást illeti, miszerint azt méltóztatik ő felsége nyilvánítani, hogy a' vallás dolgában alkotandó törvényt a' lelkiismeret szabadságán és a' teljes viszonszágon kell alapítani, ezt különben én is örömmel fogadom, magát pedig az elvet olly felségesnek tartom, hogy vajha Lisabontól fogva a' Kaukasz hegyéig minden fejedelem és törvényhozó keblében viszhangzanék. Sajnálom azonban, hogy a' lelkiismeret szabadsága és a' viszonszágon a' resolútióban pusztán elméletileg van kimondva, tetteleg pedig alkalmaztatva nincs; mindazáltal mind azt, mi jó, megkellvén ragadnunk, ragadjuk meg a' mondott dicsó elvet is, 's ezt kétféleképp lehetne cselekednünk, ugymint: általánosan és részletesen. Jelentsük tehát ő felségének, hogy mi azon elv általános elfogadását illeti: mi azt már megcselekedtük, 's a' mult országgyűlésről maradt vallásbeli tárgyak fölött a' két tábla közt értekezések alatt levő pontok iránt készített t. javaslatnak 5dik §ban nyilván kifejezvé: hogy az evgelica vallásokon levő polgári, vallási 's egyházi viszonyaikra nézve mind egymás közt mind a' kath. vallás és egyház irányában a' teljes egyenlőség és tökéletes viszonszágon szolgál sinörmértékül, ezekkel ő felsége általános javaslatát már megelőztük, különben pedig a' mélt. főRR. nem akarják ugyan hozzánk küldött azon válaszüzenetök szerint, mellyre felelnünk kell, elfogadni, 's azt kívánják, hogy az említett 5dik §tól álljunk el, de hozzájuk küldendő újabb üzenetünkben jó lesz a' lelkiismeret szabadsága és a' viszonszágon elveinek már ő fels. resolútiójában is lett kimondására hivatkozva felelnünk. Mi pedig a' tisztelt elv részletes alkalmazását illeti: mi már ezt is nagy részben teljesítettük, mert fölterjesztett és újra fölterjesztendő t. javaslatunkban a' vegyes házasságok összeesketési ezentuli módja, a' házasságon kívül született és talált gyermekek, az iskolába kölcsonösen járhatás, a' külszörzsi főiskolákba mehetés, a' stola 's egyéb papi fizetések megszüntetése a' lakhatás megengedése, a' temetők közössége és a' magyar ezredekek alkalmazandó evang. lelkesek iránti rendelkezésink, mind a' viszonszágon elvnek tettelegi alkalmazásából eredtek, 's ezek följelentésével följelenthetnők ő felségének egyszersmind azt, hogy mivel a' lelkiismeret szabadsága és viszonszágon ő fels. által kimondott szent és bölcs elvei tettelegi alkalmazásának főképp a' leglényesebb tárgynál, ugymint a' vallásbeli szabad átmenetel megrendelésénél van helye, ő fels. kegyelmes föl szólítását örömmel követve, ott 's kiváltképp ott fogjuk igenis alkalmaztatni. Mindezek után annak, ki azon ellenvetést tenné: hogy javaslatom elfogadásának eredménye az fogna lenni: miszerint a' vallás dolgában törvény a' jelen országgyűlésen sem fog alkottatni, ezennel azt felelem, hogy az valóban olly szomorú esemény lenne, mellyen magam is búsan felsohajtanék, egyszersmind azonban

olly lelkiismeretes meggyőződéssel térnék vissza küldömhez, hogy abban miszerint minden á r e t törvényt hozunk, semmiképp, meg nem egyezhettem, és a' későbbi bizonyos megbánást igen drágán meg nem vásárolhatom. Én a' jövőndök fátyola alá nem látok erősen. Hiszem mindazáltal, hogy a' v a l l á s dolga így a' mint van, sokáig már csakugyan nem maradhat 's maradni nem is fog 's ezta' clerus és a' hierarchia is jól gondolja meg, mert előtte sincsenek az örök v e g z é s könyvei feltárva, hogy beléjük tekinthetne. A' protestansok buzgó hálával köszönik a' nem z e t mind azon nemes lelki képviselőinek mellettök tett fáradozását, kik a' törvényhozás helyén is rajtuk segíteni lelkesen törekedtek, 's ha bár hasztalanok lennének is fáradozásitok nagylelkű férfiak! a' protestansok hálája fog lebegni sirjaitok felett még akkor is, mikor poraitok már régen elmállottak 's törésen állástok és küzdéstökért a' jelen és utókor á l d á s a lesz pályabértek! Mi pedig szeressük és tiszteljük a' vallást, de hagyjunk magukra m i n d e n theologust. Tiszteljük egymásban a' polgári erényeket, bármely templomba járunk is különben, fogjunk kezét közös hazánk boldogítására, 's ha v é s z fenyegeti azt, összevetett vállakkal siessünk ótalmasására. Egy istent, egy királyt, egy hazát tisztelve, karoljuk össze egymást a' hazafui viszonsz szeretet karjaival, 's a' vallásbeli bajok és surlódások viszontagságos zavarinak átokteljes zugásai közt is emeljen fel 's vigasztaljon bennünket azon szent hit és r e m é n y: hogy hasztalan minden emberi erőködés, mert előbb utóbb csakugyan diadalmat ünneplendi az igazság!

Szatmári közgyűlés. E' meggyűlés óta fenáll, nevezetesebb, eredményeiben fontosabb gyűlése nem volt, mint a' mostani. Végzéseit ép olly meglepők, mint az abból vonható következtetés az egész hazára nézve ürvendetes 's buzditó. A' békekötés malasztjai a' gyűlésen elvitatlan tény gyanánt mutatkoztak elismerve mindenektől 's láttaták egyszersmind, hol fekszik a' még létező baj gyökere 's mi könnyen orvosolható. Láttuk azt is, hogy minden ember helyes szempontból fogta fel a' békekötést 's csak mező kell — szabad küzdőt minden erőnek — hogy azok sulyegyenre vergődve üdvös irányban kezdjenek valahára működni. Elveit, meggyőződését minden pári szentnek nyilvánítá a' békekötésben, 's ezt láttuk azóta, láttuk most is, mert éles ellentétben álltak szemközt a' pártok; a' vitaközös fölyt néha s z a t m á r i modorban is, de több türelemmel 's kevesebb személyintéssel mint másszor. Az ellenek új térre lépett 's elhagyva a' kihívás mezejét, hol eddig kényszerülve állott, áttért a' capacitatio síkjára 's nem a' többség kedvező határozatát, de köz meggyőződést 's köz megnyugvást az állapotásban vívott ki magának. Legnevezetesebb e' gyűlésen, hogy míg a' vitaközös heve a' gyűlést többször egész az elosztás ürvényéig viszi, minden állapotás a' rendkívül fontos kérdésekben a' pártok egyessül akaratából, közkivánatból emelkedik. Miből világosan látszik, hogy Szatmár egyetemének szelleme kiválólag h a l a d ó, csak a' még fenálló személypártok túlsája okoz hányatást. Ennek orvoslása egyetlen 's könnyű. Nyitassék szabad tér constitutionalis versenyre minden erőnek, hogy magát kormányzására nézve szabadou rendezze, 's lesz Szatmárban nyugalom és boldogulás. — De térjünk a' részletekre:

Nyilvánosságra jutván az első alispán 's U. B. által a' főispán lemondása, miután az indítványozó é miatt indítványát felfüggesztette, V. L. főjegyző indítványt tön, hogy mivel a' tisztújítás a' rendek közohajtása 's törvény szerint tovább nem is haladhat, jelentse ki a' tisztakar ujjalag lemondását 's irjunk a' főispánnak törvényes kötelessége teljesítése végett; mert noha — ugymond — magánylevelekből é tettük a' főispán lemondását, de diplomacie ezt még nem tudjuk, tudunk nem is szabad, addig pedig még főispánunk, 's azért tisztújításra csak őt lehet felhíval. Ez indítványt mindnyájan ellenzették, mert ellenmondást láttak abban, hogy egy részről a' főispán lemondása hirdették, sőt a' rendek előtti motívum gyanánt állittatik fel; más részről pedig ugyanazon testület ignorálja a' lemondást. Ezé általánosan czéltalannak 's helyenkivülinek tartották, hogy a' főispán tisztújítás-tartásra szólittassék fel. Sőt végre indítványba hozták a' tisztikarnak zárt idő alatti lemondása is; de ettől mint minden ezekkel kapcsolatban levő tárgyakról közakarattal elálltak a' rendek a' főispáni lemondás miatt.

Alig fejeztük be ezen igen kényes természetű tárgyat 's már márt váltuk, hogy a' gyűlés kitűzött kérdéseire fordíthatjuk figyelmünket, midőn P. L. ügyvéd új indítványt tesz, mellyben a' hazában ismeretes békekötést a' törvényes hatalom (főispán) ellen alakult szövetségnek bélyegzi; elmondja, hogy abban a' rendek alkotványos jogai felett tétetik vásár 's b. kéri a' rendektől annak megsemmisítését, vagy ha ezt nem tennék, egy feliratban kérjék ő fölhőtől, annak cassatióját. Meglepett mindnyájunkat az indítvány, nem mivel megtétezt, nem is a' követelés oktalansága, de a' személykitől eredett, kinek ki is mondák, mikép nem hiszik, hogy állásával számot vetett volna, midőn az indítványt megtevé. A' békekötők egyesült erővel utasíták vissza a' rágalmakat, miket a' békekötés ellen az indítványozó felhozott; a' megye közönsége egy szívvél szájjal ismérte el a' békekötőkben a' jó szándékot, főszközében a' kir. biztosban az akarat tisztaságát, a' czél szentségét. Áldották mindnyájan a' békekötést, mellynek üdvös következtét min-

denki elismerte, s mely soha fényesebben nem mutatkozék mint épen e' gyűlésen, midőn egyetlen bérelt kortes nem volt jelen s az értelmiség urodalma először látszott tetteg helyreállítva, s anyagi erő távolítva. Sok szó folyt még a' békekötésben foglalt hivatal körüli combinatio iránt, hogy megmagyarázások az indítványozónak, mit azonban jól tudott, hogy ama békekötésben senkinek constitutionalis joga felett alku nem köttetett. Az ellenzék részéről első K. L. th. szólt, ki — ugymond — a' közvélemény előtt egyedül fizette a' békekötés árát, azonban kifejezé, hogy noha már ez világosan áll előtte, s tudja mit mond hozzá a' világ, még is annyira meg van győződve eselekvése helyességéről, s hogy a' fenforgó viszonyok közt azt tennie kellett, hogy daczára minden következésnek, mely személyét érheti, polgári kötelességét ma is úgy mint akkor fogná teljesíteni. Egyébiránt kijelenti hogy valamint a' békekötőket kötelezte hiszi a' békebeli combinatio megtartására, úgy ugyanazok kötelesek mások constitutionalis jogai mellett vinni s győzedelmet csak szabad, becsületes uton kereshetnek. — Az indítványozónak csak egyetlen pártolója akadt R. K. szolgabíró. E' tárgy azonban a' második napi gyűlést betöltötte, s két napi vitatkozás még csak jegyzőkönyvünket sem szaporította egy betűvel sem; csak a' h i r l a p o k a' daczára egy szolgabíró okos indítványának. Harmadik napon az országgyűlési tárgyakra törtélmünk s e' nap (május 8ka) a' legszébb napja a' S z a t m á r n a k. Elsőbe is a' vallás iránti leirat elveit fogadják hálával a' rendek s csak azon utasítást adák a' követnek, igyekezzenek az elveknek teljesedését az életben is szerezni az által, hogy ne csak a' törvényes kényszerítés — mint a' leiratban — de minden erkölcsi is egyetemben lehetlennék tételessék, s a' gyermekek vallása iránti kötelességek minden lehetőségére szűnjék meg. Továbbá a' megyei gazdasági egyesület elnöke N. E. felhozta a' magyar gazdasági egyesület felszólítását az országos alapítvány iránt. Ezt közakarattal örömmel megajánlotta. Ebből vont alkalmat az ellenzék az ország közszükségeire megkívántató közterhekről szó emelni s az országos vállalatok fedezésének elvét szóba hozni. Kijelenti egyszersmind, hogy mivel e' kényes kérdést e' megyében annyi szomorú esemény előzte meg, más részről az idő olly hatalmasan munkált a' véleményekre, ez uttal annyira megérettnek tartja a' kérdés tárgyalását, hogy nem többség határozatát követeli de közegyetértést s közelfogadást; és később hármi többség végzését ez uttal mellőzni, mert hiszi, közel az idő, midőn közakarattal fogja kívánni, mit most többség határozna. — A' szükség elismerése közös s általános volt, ugyszinté hogy azt közös erővel kell fedezni. Így az elv egyszerűen elő fogadva, minden oldalról nyilatkozat csak az elv elfogadását jelenté. A' vitatkozás — fájdalom — nem egyéb volt, mint mellyben az intelligencia rést keresett az értetlenség vagy rossz akarat ellenében; az elvet, melly már mindnyájunké lön, olly szavakban kifejezni, mellyek korteszászlókon még nem forogtak meg. Hiában saját bűneink által a' vad erő fejünkre nőtt s mi legleverőbb, az egyesült intelligencia érzéni látszott, hogy létezik kivüle elem, mitől tartani kell. Végre is a' sok szerkezet közül az ellenzék által ajánlott lön elfogadva, miszerint a' megye rendei az ország közhasznát szolgáló országos vállalatokat a' ország minden lakosaival közösen és a' árnylag kívánják fedezni s e' részben az elv kimondására követiket felhatalmazták. Mint a' vitatkozás menetéből világos lön, úgy látszik, miszerint az adó ezelőtti ellenségei a' telekdíj elfogadására hajlottak s ezt ki is mondták. Nem akarták azonban a' rendek bizonyos specialis terv elfogadásával a' finansialis választmány munkáját megelőzni. — Az országgyűlési tárgyak folytatában a' városok rendezése körül a' főrendi módosítványok hosszú vitára adván alkalmat, a' rendek igen nagy többséggel altáblai polgárqualificatió tés képviselelő rendezést tartotta meg. Egyebekben maradt régi utasítása az altáblai szerkezet mellett, ellenére a' megyei választmány javaslatának. — Került végre a' sorkebelbeli ügyeinkre is. E' közt főleg pénztárunk honnyodalma. Nincs még idején, hogy 13 évi borzasztó kezelés történetét írjuk, mert még a' fölfedezések küszöbén állunk. Az eddig kifejlett eredmény már is olly kiáltó, hogy minden figyelmet köv. Éveken keresztül tétettek kísérletek a' pénztári állapot tisztába hozására. Mind hiában. A' szigor pártüldözésnek tartott s felsőbb hatalom lépett közbe, alispánunk, ki a' nehéz munkát megkezdé, lelépett s beállt a' kortes-uralkodás, Most Flekl Károly uradalmi igazgató mint választmányi elnök s Horváth Diene s uradalmi számvevő mint val. jegyző nehéz munkával neki fognak s egy hosszú tudósításban minden ember bámulatára kimutatják pénztáraink következő állását. Az adózó pénztárnak adóai vagyunk 30,584 fr. 17/3 kral pengőben azon összegeken kívül, mikről még számadás váratik. A' kezelő tisztek kezén kin hever ezen összegből 16351 fr. 00 3/4 kr. pengő, e' felett idegeneknél. — Mi legszomorítóbb, számadások veszték el s hanyomukba nem akadunk, tisztába sem igen lesznek hozhatók a' dolgok. Csak az 1832% ki országgyűlési költségek fejében mintegy 4000 fr. pengő kerestetik, mivel többvan beszámítva az adózó pénztár előlegezésében; a' követek jegyzőkönyvileg fölmentve, a' számadások elvesztve. — A' rendek azon választmányt törvényszéki tehetőséggel ruházták fel s a' pénztár-kiegészítést megahagyták, s mennyiben még a' számadások átvizsgálása be nem fejeztetett, további munkálkodásra bízták meg.

Szepesmegyei közgyűlés. April 15kén kezdődött Szepes megyei közgyűlés nevezetes tárgyai következendők: 1) Főispán ö. m. leköszönt Glós Károly helyébe Mercz Pál eddig tiszteletbeli főügyészt rendes

főügyésznek helyettesíté. 2) Egy, az 1836: 14 t. cz. következtében kiküldött választmány itéletét a' nm. m. k. udv. kancellaria megsemmíté azon okból, mert nem világos örökségről, hanem elidegenített ősiek kiegészítéséről volt szó. 3) Olvastattak országgyűlési követeknek négy rendbeli jelentéseik s a' pótló-utasításokat előre készítő megyei választmány azokra vonatkozó véleménye, mellynek, mint szinte az oda tartozó m. levelezések nyomán: a) a' szatmári követen ejtett bántalomra nézve a' követeknek meghagyott, hogy a' nyomozás eredményét közöljék s hasonló kihágások gatlására adig is, míg a' büntető törvénykönyv életbe léphet, törvényt hozatni igyekezzenek, de a' nyilvánosság elvének legkisebb sérelme nélkül. b) A' telekdíj sok érdekes vitára szolgálta anyagul. A' végzés úgy ütött ki, hogy Szepes megye kész segédelmet ajánlani s a' mennyiben az ország ereje elegendő nem lenne, a' szükséges vállalatok létesítésére kölcsönt is felvenni; de a' mennyiség elhatározása azon korra halasztatik, midőn az ugynevezett finansialis választmány jelentése tudva leend. Felosztás kulcsaul a' telekdíjban kimondott eszme elfogadtatik. A' kormányval egyezkedés kísértessek azon kárpótlás iránt, mellyet az eltörleendő harminczadokért kívánhat. c) A' hitel-intézet felállítása az ősiségről (örv. hozatalaig halasztassék. d) A' jegybankról törv. czikk úgy mint azt a' kerületi választmány javasolta, pártoltatik. e) A' műgyetem felállítása boldogabb időkre halasztatik, de ha a' Ludovicea iránt indítvány tétetnek, az alapítók szólittassanak fel, hogy azt műgyetemmé fordíthatatni engedjék. f) A' kereskedelmi tárgyakkal foglalkozó kerületi választmány azon szakasza, melly az országos pénztár jövedelmi forrásairól szól, most nem tárgyalatott, hanem akkorra halasztatott, midőn az ugynevezett finansialis országos választmány tudósítását beadandja. g) A' pest-krakkói utvonalt e' megye nem Besztercebányán Rosenbergen és Podolkon, hanem Rimaszombaton Murányon és Kézmárkon keresztül kívánja vezetetni. h) A' pest-flumei vasut csak akkor építtessék, ha a' várendszerre nézve a' kormányval tisztában leszünk, s akkor is magányos vállalkozókra bizassék olly formán, hogy azoknak bizonyos percenti jövedelem s bizonyos esztendőkre biztosíttassék. i) Az adózó könnyebbitésére utivámok állittassanak fel s ezeknek jövedelmük a' házi pénztárba folyjon s a' már elkészült utak épségbeni tartására szolgáljon; uti vámot pedig mindenki fizessen, a' nemes is. Uj utak csinálásához a' paraszt munkával, a' nemesé pedig az országgyűlésileg megajánlandó segedelem bizonyos részével járuljon. k) A' szepességi 16 városban lakó nemesek, miután őket Szepes megye tisztválasztás és tanácskozásból nem zárhatni ki, személyüket és ingó vagyonukat illető ügyekben a' 16 városi hatóság alá ne rendeltessenek. l) A' gazdasági egyesület által kivánt segedelem boldogabb időre halasztatik. 4) April 19én a' KK. és RRk ö. cs. kir. felsége kegyelmes uralkodónk születésnapját szokott diszes szertartással ünnepelték; s istenítisztelet után a' közgyűlés folytatott. 5) Felolvastatván az országgyűlési követek utolsó tudósítása, mellyben a' vallás dolgában kelt kegy. kir. leirat iránt utasítást kérnek, a' papság az említett leirat elfogadását élénkül ellenzé, — a' megye határozata pedig oda ment ki, hogy a' reversalisok jövedőre megszüntetvén, a' egyes házasságokból származott gyermekek neveltetésükre nézve az 1791: 26 törv. cz. tartassék fen úgy mindazáltal, hogy az olly gyermekeknek, elérvén az ugy nevezett annos discretionis, szabad legyen más vallásra is általtérniük. b) Más vármegyék levelezései, miután az azokban foglalt tárgyak iránt követink már utasítással el vannak látva, ezek szerint vagy pártoltattak, vagy csupán tudomásul vétettek: egyedül a' vadászatot minden más tulajdonos jószágában tiltatni szándékozó indítvány bővebb megfontolás végett az országgyűlési utasításokat készítő választmányhoz utasított; a' honfúsitandókra nézve azon elv mondatott ki, hogy taksa nélkül honfúsitást senki ne nyerhessen. Közli Fabriczy Sámuel.

Spanyolország.

(Kölesönajánlat. Az ostromállapot megszüntetett.) Salamanca, gazdag lökepénzes, kölcsönt ajánlott a' kormánynak, Marocco elleni háborura; eddig azonban még nem tudni: el fog e' ajánlata fogadtatni. — A' miniszeriség köziratot bocsáta közre, mellyben az ostromállapot általános megsemmíteték, s a' rendes hatóságok országszerte ismét helyreállittatnak. — 1700ban nyere már meg Spanyolország azon jogot, miszerint Amy szigetén a' khinaiakkal szabad kereskedést gyakorolhasson, mellyel azonban, hanyagság miatt, mindeddig egyszer sem élt a' spanyol kereskedőség. Nem rég végre két spanyol hajó jelent meg Amoyban czukorral, s a'

mandarinok által nagy kitüntetéssel fogadtattak, kiket a' hajókapitányok, több tisztviselővel együtt, fényesen megvendégeltek, mit egy khinai kereskedő is viszonzott, kihez az áruk utasítva voltak. — Godoy békehg birtokát, melly 36 év előtt koboztatott el, a' kormány legközelebb annak ismét visszaadta. — A' papijóságok szándéklott visszaadása s az egyházi főtörvényszék helyreállítása már is ingerültséget kezd a' tartományokban szülni, s könnyen megeshetik, hogy e' váratlan s nagyon határozott bélyegű visszalépés ismét megújítandja Spanyolországban a' polgárháboru részeit. — Egy év alatt ezuttal már hetedszer változott Spanyolországban a' miniszeriség, s jól értesültek a' mostaninak sem mernek rendkívüli tartósságot ígérni. — Madridban „el clamor publico“ czimú uj politikai hírlap jelent meg, melly szilárd és kemény, de mégis minden tekintetben törvényszerű korlátok közt működő kormányt ohajt, mert a' törvények határain kívül a' képviseleti kormányrendszer csak csalás és hazugság, a' szabadság pedig értelem-nélküli pusztá hang. —

Portugália.

(Almeida meghódol.) Telegrafi sürgönyök Almeida várának apr. 29én történt meghódolását jelentik. Bomfin gróf számos tiszttel együtt Spanyolországba vonult. A' M. Herald szerint Bomfin gróf maga s tiszttársai nevében, a' hadseregnél volt előbbi állomásaik visszanyerhetéseért könyörögtek, de Fonte-Nova tábornok tudtokul adatá, hogy életben hagyatásukon kívül, semmi egyébbrül nem kezesskedik.

Anglia.

(Az O'Connell fölötti itélethozás ismét elhalasztatott. Különös eskütszéki eljárás.) O'Connell pörében az itélet nemmondattott ki sisméjtjövő évnegyedi gyűlésre halasztatott. Maj. 6án a' repeal-gyűlésben többi közt így nyilatkozott O'Connell: „Mindenek előtt arrakell a' nemzetet figyelmeztetnem, hogy a' repeal-izgatást buzgón folytassa, s e' békés mozgalmakat ne hagyja hanyagság vagy kétségbeesés által késleltetni. A' békeföntartás ajánlását fölöslegnek tartom, mert a' repeal minden párt-hive tudja, hogy rendzavar által csak ellenségek ügyét fogná előmozdítani, kik legujabban úgy is azt kezdik már hinni, miszerint a' repealjövdelem mostani csökkentett ingatagságunknak kell tulajdonítani. Ugy hiszem, mikép e' körülmény pusztá megemlítés is elég arra, hogy a' repealjövdelem rögtön olly magosra szökkenjen, milly fokon még eddig soha nem állott. Szükség é emlitnem, hogy a' szalagfériaakkal s más titkos társulatokkal semmi szövetekezésbe ne bocsátkozzatok? Tehát mindenek fölött csak állhatatosak legyünk. S ugyan van e' okunk félelemre? A' törvényszék nem bírja ellenünk a' vádakot bebizonyítani, s én e' békés izgatást ezental is olly tüzzel fogom folytatni, mint eddig; mert ügyünk a' haza ügye, s összeesküvésbe soha nem bocsátkoztunk.“ — A' központi bíróság előtt maj. 8án bizonyos Crough pöre tárgyalatván, ki nejt gyilkolta meg, az eskütszék 5 órai tanakodás után jelenté, hogy nem bir egyhangu itélethez jutni. Esti 10 óraker tehát más napra halaszták az ülést, s az eskütteket bezárák a' nélkül hogy eledellel látnák el őket. Másnap reggel az eskütteket ismét oda nyilatkoztak, hogy mindeddig sem birtak megegyezni, s egyszersmind még egyszeri fölolvastatását sürgeték a' vádlott kedélye iránti tanuvallomásnak. Ez megtörténvén, eledelt kértek, minthogy már 24 óra óta folyvást böjtöltek. A' törvényszék azonban határozottan megtagadá tőlök e' kedvezést, minek az lett következménye, hogy kevés pillanatnyi tanácskozás után egyhangulag vétkesnek nyilatkoztatták a' vádlottat, ki azonnal halálra itéltetett. Az eskütteket betegen hagyák el a' törvénykezési teremtet. — A' Times hivatalosan jelenti, hogy Miklós czár nem fogja Angliát meglátogatni. —

Franciaország.

(A' követkamrában a' magányrendszer fogadtatott el.) A' maj. 10iki követkamrai ülésben nagy többséggel határozatott, hogy a' kényszerített munkára itéltett vétkesek ezental éjjel nappal szigoruan elkülönöztetve legyenek. — Kent hgnő Fontainebleauból elutazott. — A' haytíi zendülés s iszonyu vérengzés következtében hire szállong, hogy a' francia és angol kormány fegyveres közbejárásra készülnek s Haytíi majd meg fogják egymás közt osztani. — A' követkamra e libe törvényjavaslat terjesztetett, melly szerint ezental a' dramairók özvegyei s gyermekei a' szerző halála után 20 évig folyvást élvezni fognak a' színházaktól fizettetni szokott jövedelemrészt. — A' juliusi ünnepekre ez évben nagy készületeket tétet a' kormány. —

Görögország.

(A' minisztertanács az ország hatóságához örményi nyilatkozatot bocsát.) A' már valahára összealakult al-

kotványos ministertanács, az ország minden egyes hatóságához következő örömmnyilatkozványt intéze: „Ő felsége a király, ma nevezte ki először minisztereit. A dolgok vezérletének átvételével, áthatva érezzük magunkat ama kötelességek teljesítésétől, melyet a haza és a király tőlünk egyaránt kívánnak, s melyek fogantatásakor mi főképp — az alkotványnak a charta szabályai szerinti erősítését fogjuk szemünk előtt tartani, s igérjük, hogy minden tetteinknek őszinteség, ügyesség s hazaszeretet leendő irányítójá s felhívunk benneteket, hogy ezen nyilatkozatunkat alattvalóitokkal is tudassátok. Miazon meggyőződésben élünk, hogy a nemzeti gyűlés hosszas munkálait figyelemmel kísért népek említését érdemlő viselete, jövődjére is a haza boldogulásának egyik biztosítékakul leszen tekintendő. Athene 1844. márt. 20 (ápril 11.) Maurokordatos miniszterelnök. Londos Endre. Trikups S. Londos A. Ch. Bochos P. G. Bármilly édesen hangozzék is ezen ministeri nyilatkozat, bajosan hihető még is, hogy Görögországban, a fondorkodások ezen eredeti hazájában, a magasb politikai személyiségek hatásköre nem fog-é jó eleve meghiusítottatni. A miniszterelnök máris kezdi látni, hogy annál, midőn Kolettist a ministeriumból kizárta, okosabbat is tehetett volna; mert ha ezen hatalmas vetélytárs pártja — a mi pedig épen nem lehetetlen, sőt mindennapi esemény, — Görögországban tulnyomósságra vergődik, a kabinet állása annál ingékonyabb leendő, minél erősebben csatlakozandik a már is kezét fogni készülő Koletti s napista (oros) párt egymáshoz.

Törökország.

(Az arnauta kihágások igazolása.) Habár sztambuli tudósítások, az albániaiak által elkövetett büntetésre méltó kihágásokat, a kormánynak állítólag hatályos föllépte által megszüntetnek s a rendet helyreállottnak kürtölik is, mindazáltal déli Szerbia hatáiról jött levelek szerint, fájdalom! a török kormány csigaszerű eljárásában s a teljes csend iránt mutatott adataiban van okunk kissé kételkedni. Macedónia és Albánia környékén, sőt magában Varnában is legnagyobb rendtelenség uralkodik. Több török csapat, melyek a zendülők lecsillapítására voltak küldve, elhagyák vezérüket s a lázadókhöz szegődve azokalegy követ fúnak, pedig elany-

nyira hogy pasáik, a katonaság dühe elől kitérendők — saját állomásaikat kezdik oda hagyogatni. Amanyomor s kétségbeesés, mely az ottani boldogtalan keresztényekre sujtólag nehezült, kérdesen kívül visszahatást szülend, s a boszuló igazságnak valahára csak ide is meg kell érkezni, annyival inkább, mivel Szerbia déli határin tartózkodó ügyvivők az ottani szláv népnek egyéb keresztényekkel egyesülését nagy tüzzel folytatják, s így mindenesetre — ha az eddig többféle alakban felhordott tényekből alaposan szabad következtetni, végzetleges események küszöbén állunk. Sztambulból legközelebb érkezett levél jelenti, hogy az albániai ügyek elintézésében munkálkodó Resid pasa lényeges utasításokat kapott a portától. Szerinte ő, és a bitogliai, monastiri és philippopoli pasák egész hadierővel indulandnak Nissa környéke felé, hol majdama baromnép lefegyvereztetvén, Albánia katonasággal fog megrakutni, s a már Sztambulban fogantatott katonai új rendszert itt is életbe léptetik.

(Egy egész görög község a protestans és egy berlini porosz család mohammed-vallásra tér.) Szyriai tudósítások szerint egy ottani több mint száz görög nem egyesült keresztény családból álló község minap egyszerre a protestans vallásra tört, mely eset eléggé bizonyítja, mily nagy buzgósággal fáradoznak az éjszakai missionariusok proselytáik megnyerésiben. Belgrádból halljuk, hogy a szerb kormány a három dunamelléki fejedelemiség egybekapcsoltatása iránt Jassyban és Bukarestben hatályos lépéseket teendő, mi féltő, hogy ismét új ingerültségre zaklatja a már csilapultni kezdő kedélyeket. A sztambuli keresztény közönséget a pillanatban egy (közelebb oda érkezett 3 tagbul apa, anya, s egy leányból álló) porosz családnak török vallásra szándékló áttérése foglalkodtatja. Ugyanis a leány még Berlinben egy magának ott a hadi tudományokban ismereteket gyűjtögetett török ifjuba lett szerelmes, s ezt hazájába visszatértekor gyöngye szüleiével együtt egész Sztambulig kísérte, majd hitvallásukat megtagadandók, hogy azon esetre, ha kedves magzatjok egy leendő fiatal török ágyasai v. kéjhölgyei — akartuk mondani nejei közül, magukat tőle örökre elszakíttatni ne engedjék. Cocq ur azonban ezen botrányt megakad-

lyoztatni törekszik, s ez iránt már Rifaat pasával többször szót is váltott, de sikeretlenül.

Moldva és Oláhország.

(A fejedelem új min ister-elnököt választ.) Hosszu vajadás után az új min isterelnök csakugyan megszületett, s a fejedelem az öreg Ghikát néhány évvel ezelőtti szintezzen helyen működött ministert hitta meg miniszterelnökségre. Ezen választás mindenféle közjavallást nyert, miután Ghika urról senki rosszat nem tud mondani. Fiamost is pénzügyminiszter. Szinte e napokban Baltsch Sándor nevezetett vallás s közoktatási miniszterré, kinek ha szive van, e pályán csodákat tehet.

Orosz és Lengyelország.

(A birodalmi tanács új nemesi törvény-kidolgozással foglalkozik.) Pétervári hírek szerint, az ottani birodalmi tanács, a nemesi rang-fokozatoknak minden tekintetben megfelelő törvénytervvel foglalkozik. Tudva van hogy az náluk eddig két, nevezetesen örököségi és szolgálatok után nyert, castára oszlott, mely utólsó a statusnak tett katonai vagy polgári szolgálat által volt nyerhető; ugy azonban hogy a 14dikől fel a 9dik rang fokozatú hivatalnokokat személyes, a Sdikon föllülieket pedig örökségképi nemesség illeti. Ez most, állítólag egészen meg fogna változni, s a mindenkitől kíváncsian várt új törvény szabályai szerint, azon számtalan hivatalnok közül, kikkel jelenleg Oroszország ugy szolván, el van árasztva, a polgári hivatalban levők fel egészen a statutanácsosig, a katonai szolgálatbeliek pedig egész az ezredesig, általában minden nemesi jog gyakorlatából ki fognak záratni.

Schweiz.

(Wallisban nyugtalankodások.) Wallisban félelmes mozgalmak jelentgetik a közeledő vihart, s a kormány, polgárháboru-kiűtésről kezd tartani el annyira, hogy Luzern cantont közbejárásra és segélynyújtásra volt felszólítani kénytelen, s noha ez békebiztosok s csapatok küldéséről azonnal gondoskodék, még is méltán aggódhatni, hogy a közbiztonság késő s netalán csak akkor érkezendik, midőn az első kemény összecsapás már megtörtént.

É R T E S Í T Ő.

Felszólítás a t. cz. kapitalista urakhoz.

Azon kapitalista s gyám urak, kik pénzt betáblázás teljes (pupillaris) biztosítás mellett, budai vagy pesti házakra kölcsön adni, avagy ezen sz. kir. városokban házakat venni kívánnak, méltóztatassanak az iránt szándékukat Bielek László hites ügyvéd urnál Pesten (József-piac az „üti órához“ nevezett házban 166 szám alatt) személyesen, vagy bérmentes levelek által kijelenteni.

Trattner és Károlynál Pesten, Vajda Pálné és Bosnyák könyvtárosoknál Kassán s a t. árultatik:

H á r m a s K i s - T ű k ö r

Magában foglalja Magyarország rövid I. Földleírását II. Statistikáját III. Történetét. Ezenkívül tíz oldalékból 1. Az ausztriai császári birodalom rövid ismertetése. 2) Palaestina v. a sz. Földleírása. 3) Gazdasági Kis-Tükör. 4) Mezei rendőrség. 5) Arany és ezüst pénzek. 6) Mértékek. 7) Kis-levelező. 8) Életszabályok idősb koru ifjak számára. 9) Egészségi szabályok. 10) Erköles regulái. Arakötve 30 kr.

Az 1836ki Törvényezikkelyek 1 for. 1840ki Törvényezikkelyek szinte 1 for. pengő ugyanott.

Kész misemondó-ruhák

Hirsch Ferenc selyem- s divatárus boltjában legjutalmas áron kaphatók: továbbá: selyem, arany és ezüst himzetű gyönyörű nehéz templomszövetek díszítvényekre, damaszkszövetek zászlókra, s egészen nehéz violaszín s vörös Gros de Naples, Moire és övszalagok — Pesten a váciutczában, A szarvashoz hol mindenféle megbízatás is elfogadtatik mindennemű templomi díszítvényre, menyezetere, püspöksüvegre, velumra, birétre, albára, szemfödélre, osztyaacsakóra s t. eff.; jutalmas és gyors szolgálat melleit. 1—3

Hirdetvény.

A nmgu magy. kir. Kincstár rendelete következtében ezennel közhírré tétetik: hogy f. esztendő majus 23án az ó-budai kir. kincstári uradalmi praefectusi épületben, e következendő kir. haszonvételek f. év november 15ónapjától számítandó három évre szabad árverés útján, a leg többet igérőnek fognak ujonan herbe adalni; ugymint: Ó-B u d á n: Szent-Endrei utvonal mellett fekvő egy járású ugynevezett Illés száraz malom hozzártatózó 4 1/2 h. szántófölddel, és egy 2h. nyi réttel együtt.

B é k á s - M e g y e r e n: Uradalmi korcsma mézsárszékkel, és hozzártatózó 23 2/3 hold szántófölddel, és egy kerttel.

B u d a k e s z e n: Az uradalmi dézma - must lefejtése után maradt törkök, vele összekötött 3 1/2 h. nyi szántó, egy káposztás, és egy krumpli földdel együtt Z s á m b é k o n: Az uradalmi korcsma 38 1/8 h. nyi szántófölddel. T ö k ö n: Két járású urod. szárazmalom 8 1/2 h. szántóföld. V i s e g r á d o n: 1) Határában találkozó kövezet-kövek szedése, és kivitele; azután 2) Anyagának keménységéről, és tartósságáról ajánlható lepenye - völgyi járda-kövek bányája

N a g y - M a r o s o n: 1) Uradalmi korcsma mézsárszékkel, három 9 1/2 pozs. mérővetésű földdel, és egy réttel 2) Uradalmi bolt hozzártatózó lakással.

3) Végezetül az ottani urod gesztenyés erdő, A vállalkozók ezennel meghivatnak, hogy fenidézett helyen, és napon a szokott reggeli órákban, 10 szántuli bánat pénzzel, nemkülönben a járandó biztosítékkal, és egyéb felsőbb rendelkezéknél fogva megkívántató kellekkel ellátva, jelenjenek meg. A haszonbéri feltételek előre is a fennemlített urodalmi praefectus ügyszobájában naponként megtekinthetők. Utólagos ajánlatok el nem fogadtatnak. 3—3

Csöd erdősz-segéd-állomásra. A sz geti kir. erdőszhivatalnál Mármarosban egy segédi állomás, melyet évenként 350 pft., 50 pft szállaspénz, vagy természetes szállás, 15 öl tuzi a, egy mázsa só, 20 pozs. mérő buza, 20 pftal fölérő rét van fizetésül öszszekötve, ujanrendszerítették. Kik ez állomást elnyerni ohajtják, hiteles bizonyítványokkal megmutatni tartoznak: miszerint a böteszeti tanulmányokat kielégítő sikerrel végezték, a magyar, német és diák nyelveket tökéletesen bírják, a fogalmazásban és számolásban jártasok, valamint hogy az erdősz-tudományokat, vagy a selmeczi kir. erdősz-iskolában, vagy pedig Mariabrunnban dícséretesen végeztek és itt magoknak erdősz- ismereteket, melyekhez főleg a magas müipartan, mértan, erdőbecsülési, rendezési s kormányzási tanok s. amittatnak, szereztek. A folyamodványok a mármaroski kincstári igazgatósághoz 6 hét alatt benyújtandók. Budán apr. 20. 1841. 3—3

Hirdetvény. A nmgu magyar kir. udv. Kincstárnak 1841dik évben april 17kén 131381. szám alatti kegyes rendelvénye következtében a mármaroski kir. kincstári igazgatóságnál megürlt urbéri és erdőszeti mérnök-hivatal betöltése végett, mellyel négyszáz forint évi fizetésen és szabad

szálláson kívül, évenkénti 72 mázsa szén a, 2 mázsa só, 104 pozsonyi mérő zab, 15 öl tuzifa és 40 ftt rétdij van öszszekapcsolva, a csődület hatánapja ezennel f. 1841. évi majus 15d. napjáig tüzetik ki. Azon egyedeknek, kik az érintett hivatal elnyeréseért folyamodni szándékoznak, köteleességökben állandó a rendesen végzett böteselkudési és mérnöki tudományos pályáról, és elféle oklevélről, nemkülönben az urbéri méréseknél, szabályozásoknál, tag- és arányos osztályoknál szerzett elméleti és gyakorlati ismereteiről, ugy a magyar, német deák és valamely tót nyelvnek tökéletes tudásáról hiteles bizonyítványokat előmutatni (azon észrevétellel: hogy olly egyedekre, kik egyszerűsind az erdőszeti tudományban szinte elméleti és gyakorlati jártasságukat bebizonyítani képesek, különös figyelem fog fordíttatni) s ezen célra a szükséges bizonyítványokkal ellátott kérelmeket közvetlen a mármaroski kir. kincstári igazgatóságnak a fenidézett hatánapig okvetetlenül benyújtani, mint-hogy a később érkezendő, vagy a megkívántató esatolványok nélkül benyújtandó folyamodások, tekintetbe nem vétethetnének. — Az országos kir. építési főigazgatóság által. Budán, april 18dikán 1841dik évben. 2—3

Hirdetvény. A nmgu magyar kir. udv. Kincstár rendeletéből közhírré tétetik, hogy a tokaji kincstári uradalomhoz tartozó tokaji, tarzali s mádi kir. szőlőkben 1841ik évben termett 27 átalag 5 puttonos és 23 átalag 4 puttonos aszuborok f. évi april 29ik napján Tolesva m. városban az ottani kincstári számtartó laknál tartandó közárverés útján, készpénzfizetésért eladatni fognak. A venni szándékozók a borokat a tolesvai kincstári pinczében az árverés előtt megkóstolhatják. Kelt Budán april 3kán 1844. 3—3